

## بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نوسانات نامتعارف بازده سهام

### دکتر سعید پاکدلان

استادیار و عضو هیات علمی گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی شاندیز، مشهد، ایران.  
saeedpakdelan@yahoo.com

### علیرضا آذربراهمان

عضو هیات علمی گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی شاندیز، مشهد، ایران. (نویسنده مسئول).  
a.azarberahman@shandiz.ac.ir

### دکتر جلال آذربراهمان

دانش‌آموخته دکتری حسابداری، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.  
jberahman@yahoo.com

### مجتبی شیخ‌نظر

کارشناسی ارشد حسابداری مدیریت، موسسه آموزش عالی شاندیز، مشهد، ایران.  
m.shikhnazar@yahoo.com

### چکیده

نوسانات نامتعارف بازده ناشی از ریسک نوسانات بازده خاص شرکت‌ها که عمدتاً ناشی از اقدامات شرکت و مستقل از حرکت کلی بازار است. هدف اصلی این پژوهش بررسی رابطه قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و نوسانات نامتعارف بازده سهام است. همچنین نقش تعدیل‌گری دو متغیر خطای پیش‌بینی تحلیل‌گران و کیفیت گزارشگری مالی به عنوان ابعاد محیط اطلاعاتی بر این رابطه مورد بررسی قرار گرفت. بدین منظور تعداد ۷۶ شرکت برای سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ به روش غربالگری انتخاب گردید. برای سنجش نوسانات نامتعارف بازده سهام از دو مدل بازار و مدل فاما و فرنچ استفاده گردید. برای اندازه‌گیری متغیر قابلیت مقایسه نیز از مفهوم پدیده‌های اقتصادی دی‌فرانکو بهره گرفته شد. برای آزمون فرضیه‌ها از روش‌های همبستگی و رگرسیون چند متغیره استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و نوسانات نامتعارف بازده سهام رابطه معناداری وجود دارد. همچنین نتایج بیانگر این است که خطای پیش‌بینی تحلیل‌گران می‌تواند نقش تعدیل‌گر در رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و کاهش نوسانات نامتعارف بازده سهام ایفا کند. در نهایت مشخص شد که کیفیت گزارشگری مالی می‌تواند رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و نوسانات نامتعارف بازده را تحت تاثیر قرار دهد.

**واژگان کلیدی:** نوسانات نامتعارف بازده سهام، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی، خطای پیش‌بینی تحلیل‌گران، کیفیت گزارشگری مالی.

### مقدمه

در این مطالعه تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نوسانات نامتعارف بازده سهام مورد بررسی قرار گرفته است. میرزمانی و رضائی (۱۳۹۷) معتقدند افزایش قابلیت مقایسه مستلزم قبول استانداردها و معیارهایی است که تقریباً بین شرکت‌ها به صورت یکسان تعریف شده است. در این صورت تحلیل‌گران با توجه به اینکه هزینه نهایی جمع‌آوری و پردازش اطلاعات کاهش می‌یابد می‌توانند عملکرد واقعی شرکت را بهتر ارزیابی کنند. بررسی ادبیات پژوهش نیز نشان می‌دهد در برخی از پژوهش‌ها علت نوسانات نامتعارف بازده سهام ناشی از عدم تقارن اطلاعاتی در یک محیط اطلاعاتی ضعیف است که می‌تواند ناهمگونی در باورهای سرمایه‌گذاران را در مورد جریان‌های نقدی آتی افزایش دهد (چن و